

Протокол №3
методичного семінару кафедри лабораторної медицини
від 14. 11.2024 р.

Завідувач кафедри – Засл. прац. осв. України *Федорович У.М.*

Завуч кафедри – *Шашков Ю. І.*

Відповідальна за методичні семінари – к. пед.н. *Любінська О. І.*

Секретар – *Засанська Г. М*

Присутні: Федорович У.М., Сойка Л.Д., Федечко Й.М., Любінська О.І., Шашков Ю.І., Древіко І.В., Різун Г.М., Менів Н.П., Сидор О.К., Двудят-Лешневська І.С., Засанська Г.М., Цюник Н.Ю., Гопаненко О.О., Вінярська М.С.

Порядок денний:

методичний семінар на тему:

«Біологічна зброя. Біологічна безпека»

Інформують: викладачі кафедри лабораторної медицини **Шашков Ю.І., Федорович У.М., Різун Г.М.**

Слухали: Федорович У.М, яка доповіла, що *Біологічна зброя* – зброя, яка забезпечує навмисний вплив на об'єкт, проти якого її застосовують, за допомогою інфікування патогенними мікроорганізмами та іншими біологічними агентами, включаючи віруси, інфекційні нуклеїнові кислоти й пріони. Ця зброя може бути використана для ураження людей, тварин і рослин. Патогенність деяких з цих біологічних агентів може бути обумовлена токсичними речовинами, які вони виробляють самі. Такі токсини самі по собі можуть іноді виділені в чистому виді й використані як зброя. У цьому випадку вони досягають своєї мети в результаті не інфікування, а токсичності, тому вони підпадають також і під визначення хімічної зброї (Конвенції про заборону хімічної зброї), навіть якщо за змістом Конвенції про заборону біологічної зброї вони визначені також біологічною зброєю. Мікроорганізми не є єдиними формами життя, які можуть виробляти токсини. Конвенція про заборону біологічної зброї – в тих випадках, коли в ній мова йде про токсини, – має на увазі під ними токсичні речовини, що виробляються будь-яким живим організмом, навіть в тих випадках, коли такі речовини отримують іншим способом, включаючи хімічний синтез. До біологічних агентів, що є біологічною зброєю надано в: Настанові Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) «Заходи системи громадської охорони здоров'я у відповідь на загрозу застосування біологічної та хімічної зброї»; та Частині І. «Біологічні агенти» списку товарів подвійного використання, що можуть бути використані у створенні бактеріологічної (біологічної) та токсинної зброї:

1. Патогени, небезпечні для людини, та токсини,
2. Патогени, небезпечні для тварин,
3. Патогени, небезпечні для рослин.

З відомих на сьогодні багатьох збудників інфекційних захворювань та їх токсинів у військових діях можна використати більш як тридцять, до прикладу: чума, натуральна віспа, сибірка, туляремія, ботулотоксин тощо.

Слухали: Шашкова Ю.І. з доповіддю: Біологічний тероризм. Класифікація лабораторій за рівнем біобезпеки.

Починаючи з 1994 р., на додаток до терміну «біологічна зброя» виникло поняття «біотероризм», яке є складовою біологічної війни. Біотероризм – одне з найнебезпечніших явищ сучасності, прояви якого пов'язані з численними жертвами. Починаючи з 1994 р., на додаток до терміну «біологічна зброя» виникло поняття «біотероризм», яке є складовою біологічної війни. Біотероризм – одне з найнебезпечніших явищ сучасності, прояви якого пов'язані з численними жертвами. Під біологічним тероризмом зазвичай мають на увазі навмисне вивільнення патогенних біологічних засобів із метою заподіяти максимальну шкоду людині, тваринам і рослинам; використання біологічних агентів (бактерій або токсинів) для масштабного знищення продовольчих, біологічних ресурсів будь-якої країни з метою встановлення зовнішнього тотального контролю над ними, підриву продовольчої незалежності; застосування біологічної зброї у терористичних актах з метою заподіяння шкоди або смерті населенню та досягненню злочинних цілей.

Класифікація лабораторій за рівнем біобезпеки проводиться з урахуванням їхнього призначення, конструкції, використовуваного обладнання та засобів, практики та процедур для роботи з агентами різних груп ризику. Від характеру джерела потенційного ризику безпосередньо залежать вимоги до облаштування й основних параметрів роботи з патогенами, що є об'єктами дослідження.

Згідно з класифікацією груп ризиків патогенів ВООЗ виділяють чотири типи чинників інфекцій. Цій класифікації патогенів за групами ризиків відповідає класифікація лабораторних приміщень за рівнем біозахисту (biosecurity levels, BSL).

Слухали: Різун Г.М. з доповіддю про - Сучасні виклики в Україні. Біологічний захист.

Останніми викликами національній системі біобезпеки та охороні здоров'я на всіх рівнях, що показав її недосконалість, стали: пандемія COVID-19; широкомасштабна агресія РФ. Остання вплинула на санітарно-епідеміологічне благополуччя населення внаслідок:

- руйнування інфраструктури;
- вимушеного перебування в укриттях;
- інтенсивності внутрішніх і зовнішніх міграційних процесів.

Біологічний захист – система заходів, що застосовують для зменшення ризиків, пов'язаних із навмисним вивезенням або викидом небезпечних біологічних матеріалів. Існує кілька напрямів розроблення засобів і заходів з протидії біологічним загрозам і ризикам у медицині, основу яких становить *лабораторна біобезпека*.

Завданнями біобезпеки є:

- запобігання індивідуальному або масовому інфікуванню людей,
- збереження здоров'я тварин і стабільного благополуччя екосистем,
- запобігання конструюванню та застосуванню біологічної зброї.

Висновок: Знання Біологічної безпеки та біозахисту включають в себе інформацію щодо необхідності та можливостей захисту людей та оточуючого середовища від поширення біологічного матеріалу. При цьому біобезпека – це низка заходів, які забезпечують попередження або зменшення впливу біологічних чинників на людей, тварин та оточуюче середовище. При біозахисті мається на увазі попередження втрати контролю над потенційно небезпечними біологічними агентами або інформації щодо цих агентів, включаючи акти біотероризму.

Тому, знання щодо сучасного стану біобезпеки та біозахисту в Україні та світі є необхідними, особливо з урахуванням можливості проведення терористичних актів з використанням збудників інфекційних захворювань як викликів для системи охорони здоров'я.

(Мультимедійні презентації додаються).

Ухвалили:

1. Підготовлений методичний семінар є надзвичайно актуальним в контексті підготовки медичних фахівців.

2. Інформацію взяти до відома та застосовувати у професійній діяльності.

Відповідальна за методичний семінар _____ Любінська О.І.

Секретар _____ Засанська Г. М.